

Analīzes ziņojuma kopsavilkums

Valsts: Rumānija

www.partnerup-project.eu

[partnerupeu](https://www.facebook.com/partnerupeu)

[partnerupeu](https://twitter.com/partnerupeu)

**Līdzfinansē
Eiropas Savienība**

Finansē Eiropas Savienība. Tomēr materiāls atspoguļo tikai autora(-u) viedokli un ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Izglītības un kultūras izpildāģentūras (EACEA) uzskatus. Ne Eiropas Savienība, ne EACEA nevar būt par tiem atbildīgi.

1. Prasmju pilnveides ceļu ieviešana

Īstenošanas konteksts

"Partner UP" projekts apvieno Eiropas valstis, kas ir apņēmušās virzīt prasmju pilnveides ceļu iniciatīvu. Rumānijā projektu īsteno ASOCIATIA EURO ADULT EDUCATION

Rumānijā projekts koncentrējās uz ieinteresētajām pusēm no ziemeļaustrumu (Suceava un Botoșani) un dienvidrietumu (Oltenija) reģioniem, tostarp valsts iestādēm, formālās un neformālās pieaugušo izglītības nodrošinātājiem, profesionālās izglītības iestādēm, NVO, nodarbinātības dienestu, darba devējiem, arodbiedrībām, sociālajiem dienestiem, skolām, bibliotēkām un pieaugušo izglītības centriem.

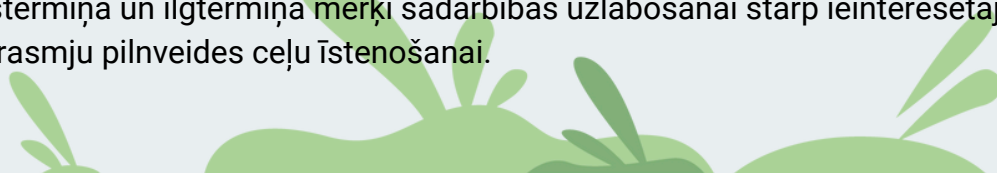
Attīstības grupu sanāksmes

Rumānijā tika īstenotas piecas Attīstības grupas sanāksmes, lai iesaistītu ieinteresētās puses:

1. **Klātienas sanāksmes 2023. gada 24. augustā un 28. novembrī Suceava:** 46 dalībnieki, tostarp valdības pārstāvji, izglītības iestādes, darba devēji un NVO, apsprieda prasmju uzlabošanu, profesionālās izglītības un vietējo attīstību.
2. **Klātienas sanāksme 2023. gada 29. novembrī, Botoșani :** 30 dalībnieki no vietējām iestādēm apsprieda sadarbību pieaugušo izglītībā.
3. **Tiešsaistes sanāksmes :** dalībnieki no skolām, uzņēmumiem, bibliotēkām un NVO , attīstīja sadarbību un ierosināja īstenot tiešsaistes mācību vizītes.

Piecas sanāksmes ietvēra apaļā galda sarunas, grupu darbu un seminārus, kas efektīvi iesaistīja to dalībniekus. Diskusijas tika apspriestas šādas tēmas:

- Izpratne par prasmju pilnveides ceļiem: tika apspriesta gan koncepcija, gan tās un praktiskās īstenošanas soļi;
- Izaicinājumi un risinājumi. Ieinteresētās puses apsprieda šķēršļus mazkvalificētu pieaugušo prasmju paaugstināšanai un iespējamus risinājumus, akcentējot sadarbību starp valsts, privāto un nevalstisko sektoru;
- Labas prakses no partnerībām Rumānijā un citām ar prasmju pilnveides ceļiem saistītām Eiropas iniciatīvām;
- Neformālās un ikdienas izglītības rezultātu apstiprināšana;
- Resursi, organizācijas vai ieinteresētās personas, kuras varētu iekļaut kolektīvajos centienos stiprināt prasmju pilnveides ceļus; iespējas un sadarbība starp ieinteresētajām pusēm;
- Atbildīgās struktūras un to pienākumu sadale;
- Īstermiņa un ilgtermiņa mērķi sadarbības uzlabošanai starp ieinteresētajām pusēm prasmju pilnveides ceļu īstenošanai.

Galvenās mērķa grupas:

- Bezdarbnieki, īpaši tie, kuriem ir zema kvalifikācija.
- Neaktīvie iedzīvotāji, kuri ir grūtāk sasniedzami un bieži izslēgti no formālajām [izglītības] sistēmām.
- Pieaugušie, kuri nav pabeiguši mācības, jo īpaši lauku apvidos ar ierobežotu piekļuvi mācības iespējām.
- romu kopienas, kurās sastopams vairāku paaudžu bezdarbs un zems izglītības līmenis.
- Bēgļi un migrantu izcelsmes personas, kas saskaras ar valodas un kultūras barjerām.
- Gados vecāki pieaugušie, tostarp pensionāri, kuri meklē iespējas attīstīt prasmes.

Lai iesaistītu šīs mērķa grupas, ir nepieciešama mērķtiecīga palīdzība un partnerība, tostarp sadarbība ar vietējām iestādēm, mācību/apmācību nodrošinātājiem, sociālajiem dienestiem, pilsoniskās sabiedrības tīkliem, nodarbinātības dienestu, darba devējiem, sociālajiem partneriem, tirdzniecības kamerām, bibliotēkām, kultūras namiem, baznīcu draudzēm, skolām. Dažreiz arī finansiālie stimuli ir motivācijas avots, lai šo mērķa grupu pārstāvjus iesaistītuursos vai veicinātu atgriešanos izglītības iestādēs.

2. Ieinteresēto pušu sadarbība UP

Izveidots ieinteresēto pušu sadarbības mehānisms

“Partner UP” projekta interaktīvā un uz sadarbību vērstā pieeja Rumānijā veiksmīgi apvienoja dažādas ieinteresētās puses. Izmantojot seminārus, apaļā galda sarunas un tiešsaistes sanāksmes, iniciatīva radīja praktiskus risinājumus un nostiprināja kopējo apņemšanos risināt prasmju pilnveides ceļu izaicinājumus.

Procesa rezultātā tika precizēts jēdziens “zemi kvalificētu personu kvalifikācijas paaugstināšanas ceļi”, jo mēs atklājām, ka dažām ieinteresētajām pusēm nebija vienotas izpratnes par šo jēdzienu, kā arī par terminu “pieaugušais ar zemu kvalifikāciju”. Attīstības grupu sanāksmju laikā noskaidrojās, ka ieinteresētās puses dažādi interpretē šos terminus, tādēļ, lai izveidotu vienotu viedokli, bija nepieciešamas strukturētas diskusijas. Šī kopīgā izpratne kļuva par pamatu turpmāko centienu saskaņošanai.

Projektā tika iesaistīts plašs ieinteresēto personu loks, tostarp tās, kas bija vērstas uz konkrētām mērķa grupām, piemēram, nodarbinātības aģentūras, kas koncentrējas uz bezdarbniekiem, un NVO, kuru mērķauditorija ir vairākas mazkvalificētu pieaugušo kategorijas, izmantojot Eiropas finansētus projektus. Mēs uzskatām, ka diskusijas un vienprātības veidošana attīstības grupu sanāksmju laikā būtiski uzlaboja ieinteresēto pušu apņemšanos un palielināja to ieguldījumu UP iniciatīvā.

Sadarbības nepilnības - un izaicinājumi, kas jārisina

Dalībnieki koncentrējās uz nepilnībām un izaicinājumiem, izstrādāja priekšlikumus to risinājumiem.

Neskatoties uz kopējo progresu, joprojām pastāv vairākas nepilnības un problēmas. Galvenie šķēršļi un izaicinājumi, kas traucē efektīvai sadarbībai prasmju uzlabošanas iniciatīvās un ko konstatēja ieinteresētās puses pēc prāta vētras un darba grupām mūsu attīstības grupu sanāksmēs, ir šādi:

Apzināšanās un izpratne:

- Ierobežota informācija un izpratne par prasmju pilnveides ceļiem dažādos līmeņos.
- Kopīga izpratne par prasmju pilnveides ceļu mazkvalificētiem pieaugušajiem koncepciju.
- Kopīgas izpratnes trūkums par prasmju pilnveides ceļu koncepcijām un soļiem, kā noteikts 2016. gada ES ieteikumā.
- Nepilnības atbildību sadalījumā starp valsts iestādēm, būtiski trūkumi komunikācijā un sadarbībā.

Politikas un pārvaldības jautājumi:

- Uzturēt stabilu politisko apņemšanos īstenot prasmju pilnveides ceļus un risināt sadrumstalotas pārvaldības problēmas.
- Politikas un programmu nevienlīdzīga sadale pa reģioniem būtiski kavē to efektīvu īstenošanu.
- Nekonsekventas vai sadrumstalotas politikas sistēmas dažādās nozarēs un pārvaldības līmeņos iedzīvotāju ar zemu kvalifikāciju mācībām, lielā mērā paļaujoties uz ESF finansētiem projektiem.
- Daudzi projekti netiek turpināti, vai arī to rezultāti netiek praktiski izmantoti un pastāvīgi pielietoti pēc projektu noslēgšanās.

Ieskats ieinteresēto pušu kartēšanas procesos, grupu pārstāvju pārdomas un atklājumi

Attīstības grupu diskusijās tika atzīmēti vairāki ieteikumi, kā novērst šīs nepilnības:

- **Izpratnes veicināšanas kampaņas:** Nepieciešams uzsākt informācijas kampaņas dažādos līmeņos, kas pielāgotas grūti sasniedzamām mērķa grupām, lai uzsvērtu kvalifikāciju un prasmju pilnveides nozīmi.
- **Nacionālā līmeņa pasākumi:** Valsts mēroga pasākuma organizēšana, lai akcentētu jautājumu par prasmju pilnveides ceļiem, popularizētu iespējas un demonstrētu pozitīvus piemērus, iesaistot dažādas ieinteresētās puses, tostarp plašsaziņas līdzekļus.
- **Prasmju pielāgošana:** Pārstrukturēt mācību programmas, lai tās labāk atbilstu darba tirgus vajadzībām.
- **Atbalsts ģimenēm:** Nodrošināt mērķtiecīgu atbalstu nelabvēlīgā situācijā esošām ģimenēm, tostarp mediatorus un konsultantus neaizsargātām grupām.
- **Institucionālais atbalsts:** Ieviest īpašus kontaktpersonas valsts iestādēs, lai sniegtu atbalstu diasporas ģimenēm.
- **Uzlabotas datu sistēmas:** Uzturēt atjauninātas datubāzes par mērķa grupām un vākt atsauksmes par programmu efektivitāti.
- **Finansējuma izmantošana:** Maksimāli izmantot esošās finansēšanas programmas, piemēram, ESF un Erasmus+, ilgtspējīgām iniciatīvām.

Neskatoties uz šiem izaicinājumiem, ieinteresētās puses atzīst prasmju pilnveides ceļu potenciālu veidot vienotu atbalsta sistēmu mazāk kvalificētiem pieaugušajiem. Izmantojot ES mehānismus, piemēram, ESF un Erasmus+, un veicinot sadarbību, Rumānija cenšas sekmēt mūžizglītību un novērst sistēmiskos šķēršļus.

3. Gūtās mācības

Tika secināts, ka ir svarīgi sapulcināt lēmumu pieņēmējus uz diskusijām un konsultācijām, jo viņi var ietekmēt pārmaiņu procesu un uzlabot prasmju pilnveidi mazkvalificētiem pieaugušajiem, kā arī turpināt iesaistīties projekta attīstības grupas darbā.

Rīcības plāna izstrāde un īstenošana sniedza vairākas būtiskas atziņas, kas sniegs informāciju par turpmākajiem centieniem un uzlabos plānošanas procesu. Šīs mācības izrietēja no domu apmaiņas klātienē sanāksmēs, tiešsaistes sesijās un ieinteresēto personu sadarbības laikā.

- **Darba grupu nozīme konkrētu rezultātu sasniegšanā**

Viena no nozīmīgākajām atziņām, kas gūta klātienē tikšanās laikā, bija mazu, mērķtiecīgu darba grupu nozīme. Šīs grupas ļāva dalībniekiem iedziļināties konkrētos jautājumos un radīt praktiskus ieteikumus. Šādas grupas arī veicināja produktīvu vidi, kurā notika brīva ideju apmaiņa un tika sasniegti konkrēti rezultāti.

- **Nepārtrauktības un kompetences nozīme**

Nepārtrauktības saglabāšana dalībnieku starpā palīdzēja veidot kopīgu izpratni un nodrošināt, ka procesa laikā radītās idejas var pakāpeniski pilnveidot un izstrādāt. Diskusiju vadīšanā izšķiroša loma bija ekspertiem un moderatoriem, palīdzot nodrošināt, lai rezultāti būtu ne tikai visaptveroši, bet arī praktiski un atbilstoši.

- **Interaktīvas un iesaistošas metodes**

Interaktīvu sesiju kombinācija, piemēram, apaļā galda diskusijas, semināri un ekspertu ieguldījums, izrādījās ļoti veiksmīga pieeja dalībnieku iesaistīšanā. Šīs metodes radīja atvērtu vidi, kurā ieinteresētās personas varēja sniegt idejas un dalīties pieredzē, kas palīdzēja noskaidrot jēdzienus, veicināt sadarbību un veidot savstarpēju sapratni. Īpaši darba grupas un apaļā galda sanāksmes bija sevišķi efektīvas, lai radītu praktiskus un konkrētus ieteikumus.

- **Efektīvai sadarbībai ir nepieciešama skaidra komunikācija**

Viens no galvenajiem novērotajiem izaicinājumiem bija nodrošināt, lai visām ieinteresētajām pusēm būtu kopīga izpratne par mērķiem un sagaidāmajiem rezultātiem. Ieinteresētās pušu iesaistei ir svarīga skaidra komunikācija un labs moderators. Veicinot atvērtus saziņas kanālus, ieinteresētās puses varēja labāk sadarboties, dalīties resursos un noteikt kopīgus mērķus.

- **Klātienē un tiešsaistē iesaistīšanās līdzsvarošana**

Lai gan klātienē bija ļoti vērtīgas, veidojot grupas attiecības un savstarpējo uzticēšanos, tiešsaistē piedāvāja elastību tiem, kas klātienē piedalīties nevarēja. Abu formātu kombinācija ļāva nodrošināt plašāku iesaisti, taču jāuzsver arī nepārtrauktas un mērķtiecīgas līdzdalības mazākās, intensīvākās darba grupās, nepieciešamība.

Prasmju pilnveides ceļu izaicinājumi

Diskusijās tika uzsvērti kopīgie izaicinājumi prasmju pilnveides ceļu īstenošanā, piemēram, nepieciešamība izveidot spēcīgākus neformālās un ikdienas izglītības rezultātu atzīšanas mehānismus, nepieciešamība saskaņot reģionālos centienus ar valsts politiku. Lai risinātu šīs problēmas, nepieciešama pastāvīga sadarbība starp ieinteresētajām pusēm un citu Eiropas projektu labākās prakses integrācija.

Attīstības grupu prioritātes

Attīstības grupas prioritātes, pamatojoties uz fokusa grupu sanāksmēm un dokumentu izpēti, bija šādas:

- 2016. gada decembrī pieņemtā Eiropas Savienības Padomes pieņemtā ieteikuma par prasmju pilnveides ceļiem jēdziena precizēšana;
- Mērķa grupas identificēšana - kas projektā uzskatāmi par pieaugušajiem ar zemu kvalifikāciju;
- Attīstības grupas dalībnieku labās prakses un gūto atziņu izplatīšana;
- Ieinteresēto pušu kompetenču robežu apzināšana un pienākumi starp ieinteresētajām pusēm;
- Pilnveidot personu ar zemu kvalifikāciju monitoringa mehānismu un rast risinājumus, kā labāk orientēties uz darba tirgus vajadzībām attiecībā uz viņiem nepieciešamajām prasmēm;
- Uzņēmumu iesaiste mazkvalificēto personu mācību un vērtēšanas procesā un uzņēmumu motivēšana;
- Diskusija par to, kā uzlabot elastīgus mācīšanās ceļus, kā arī uzlabot mērķa grupas informētību un prasmju novērtēšanu;
- Pārrunāt un rast risinājumus sadarbības struktūru uzlabošanai starp ieinteresētajām pusēm;
- Nepārtraukta kapacitātes palielināšana pieaugušo pasniedzējiem, kuri ir iesaistīti darbā ar prasmju uzlabošanu šajā mērķa grupā;
- Citu Eiropas partneru pieredzes izplatīšana un izmantošana attiecībā uz prasmju pilnveides ceļiem.

Secinājums

“Partner UP” projekta interaktīvā un uz sadarbību vērstā pieeja Rumānijā veiksmīgi apvienoja dažādas ieinteresētās puses. Izmantojot seminārus, apaļā galda sarunas un tiešsaistes sanāksmes, iniciatīva radīja praktiskus risinājumus un nostiprināja kopējo apņemšanos risināt ar prasmju pilnveidi saistītos izaicinājumus.

